

O'quvchilarda xorijiy tillarni o'rganish jarayonida namoyon bo'ladigan emotsional holatlarning psixologik xususiyatlari

Komilova Maftunaxon Erkinjon qizi

Qo'qon davlat universiteti

I bosqich magistranti

90 586-01-19

@komilovilyosxon070gmail.com

Annotatsiya: Ushbu maqolada o'quvchilarning xorijiy tillarni o'rganish jarayonida namoyon bo'ladigan emotsional holatlarning psixologik xususiyatlari chuqur tahlil qilinadi. Shuningdek maqolada, o'quvchi yoshlarning xorijiy tillarni o'rganish jarayonida yuzaga keladigan emotsional holatlari aniqlanadi va bu xususiyatlar psixologik jihatdan tahlil qilinadi.

Kalit so'zlar:

Emotsional holatlar, psixologik xususiyatlar, qiziqish, rag'bat, qo'rqish, xavotir, frustratsiya, sabrsizlik, o'z-o'zini samaradorlik, sinf muhiti, o'qituvchining munosabati, stress, motivatsiya, o'ziga ishonch, psixologik trening, ijobiy fikrlash, o'rganish muhiti.

Kirish

Bugungi kunda globalizatsiya jarayonlari va texnologik rivojlanish natijasida xorijiy tillarni bilishning ahamiyati tobora oshib bormoqda. Mamlakatimiz yoshlari orasida tillarni bilish istagi nihoyatda kuchli. Buni xorijiy tillarga moslashtirilgan oliy ta'lim muassasalariga kirish imtihonlari, xorijiy tilni o'rgatuvchi til markazlarida xohlovchilarning ko'pligi, ota-onalarning farzandlarini "Xorijiy tillarni o'qitishga ixtisoslashtirilgan maktab"larga va bolalar bog'chalariga yuborish istagi bilan tasdiqlanadi. Shuningdek, xorijiy til o'rganish nafaqat kommunikatsiya vositasi, balki yangi madaniyatlar bilan tanishish, dunyoqarashni kengaytirish va shaxsiy rivojlanish uchun ham muhim omil hisoblanadi. Shu bilan birga, til o'rganish jarayoni nafaqat intellektual faoliyat, balki kuchli emotsional ta'sirlar bilan ham bog'liqdir. O'quvchilar xorijiy tilni o'rgangan vaqtida turli emotsional holatlarni boshdan kechiradilar, va bu holatlar ularning muvaffaqiyatiga sezilarli ta'sir ko'rsatadi.

1. Til o'rganish jarayonida yuzaga keladigan asosiy emotsional holatlar. Chet tilini o'rganayotgan talabalar ko'pincha xato qilish qo'rquvi, o'z-o'zini samaradorligining pastligi, o'qituvchining salbiy munosabati va tengdoshlari bilan taqqoslashdan kelib chiqadigan tashvish, qo'rquv, zerikish va uyat kabi salbiy holatlarni o'z ichiga olgan turli xil his-tuyg'ularni boshdan kechiradilar. Quvonch, baxt va ishtiyoq kabi ijobiy his-tuyg'ular motivatsiya va muvaffaqiyat uchun hal qiluvchi ahamiyatga ega bo'lib, ular qo'llab-quvvatlovchi muhit, interaktiv faoliyat va shaxsiy qobiliyatning yuqori tuyg'usidan kelib chiqadi. Ushbu emotsional

holatlarga individual xususiyatlar, sinfdagi iqlim, topshiriqlarni loyihalash va o'qituvchining yordami ta'sir qiladi, bularning barchasi o'quv jarayoniga to'sqinlik qilishi yoki rag'batlantirishi mumkin..

Qiziqish va rag'bat - til o'rganishni boshlashdagi eng kuchli ijobiy hislatlardan biridir. Yangi so'zlarni o'rganish, yangi qoidalarni tushunish va d'zini ifoda eta olish imkoniyati o'quvchida motivatsiyani oshiradi.

Qo'rqish va xavotir - ko'plab o'quvchilar yangi tilni o'rganishda xatolar qilishdan qo'rqishadi. Bu holat "til bloklari" yoki nutqdagi to'xtab qolish kabi holatlarga olib kelishi mumkin, bu esa o'rganish jarayonini qiyinlashtiradi.

Frustratsiya va sabrsizlik - til o'rganishda ba'zida o'quvchilar kutilgan natijani ko'rmay qolishadi yoki yangi qoidalarni tushunishda giyinchiliklarga duch kelishadi. Bu holatlarda ular charchoq va ranjish his qilishlari mumkin.

O'z-o'zini samaradorlik: O'quvchining muvaffaqiyatga erishish qobiliyatiga ishonchi uning tavakkal qilishga va qiyin vazifalarni bajarishda qat'iyatli bo'lishga tayyorligini oshiradi.

2.Emotsional holatlarning psixologik xususiyatlari.Emotsiyalar til o'rganish jarayonining muhim qismi bo'lib, ularning psixologik xususiyatlari quyidagilardan iborat:

Stress va uning til o'rganishga ta'siri - stress til o'rganishda diqqatni jamlash va yangi ma'lumotlarni qabul qilish qobiliyatini pasaytiradi.Ko'p stress holatlarida o'quvchi yangi narsalarni o'zlashtirishda sustlikni his qiladi.

Motivatsiya va uning psixologik asoslari - motivatsiya til o'rganish jarayonidagi harakatlantiruvchi kuch hisoblanadi. Ichki motivatsiya (shaxsiy a'zizlik, o'zini rivojlantirish) va tashqi motivatsiya (baholar, ota-ona yoki ustozlarning ta'siri) mavjud bo'lib, ularning darajasi o'quvchining muvaffaqiyatiga bevosita ta'sir qiladi.

O'ziga ishonch va til o'rganishdagi roli - o'ziga bo'lgan ishonch til o'rganishda yangi so'zlarni ishlatishga, og'zaki nutqda qatnashishga yordam beradi. Kam ishonch ko'plab o'quvchilarda nutqdagi to'xtab qolish yoki xatolardan qo'rqishga olib keladi.

3.O'quvchilarda emotsional holatlarni boshqarish usullari.O'quvchilarning til o'rganish jarayonidagi emotsional holatlarini boshqarish ularning muvaffaqiyatiga yordam beradi.

Psixologik trening va qo'llab-quvvatlash - o'quvchilarni stress va qo'rqishni yengishga o'rgatish, ular bilan samarali mulohaza qilish muhimdir. Psixologik treninglar, relaksatsiya mashqlari o'quvchilarda ijobiy kayfiyatni shakllantirishga yordam beradi.

Ijobiy fikrlash va motivatsiyani oshirish - o'qituvchilar va ota-onalar o'quvchilarni rag'batlantiruvchi so'zlar bilan qo'llab-quvvatlashi, har qanday kichik yutuqlarini e'tirof etishi motivatsiyani oshiradi.

O'rganish muhiti va ijtimoiy qo'llab-quvvatlash. O'quvchilarga qulay va do'stona o'rganish muhiti yaratish, guruhda o'zaro yordam va ijobiy munosabatlarni rag'batlantirish til o'rganish jarayonini yengillashtiradi.

Xulosa

Xorijiy tilni o'rganish jarayoni nafaqat intellektual balki emotsional jarayonlarni ham o'z ichiga oladi. O'quvchilarda paydo bo'ladigan emotsional holatlar ularning o'rganish samaradorligiga bevosita ta'sir ko'rsatadi. Shu sababli, o'quvchilarning emotsional holatlarini to'g'ri boshqarish va qo'llab-quvvatlash muhimdir. Psixologik yordam va ijobiy motivatsiya orqali o'quvchilarning til o'rganishga bo'lgan qiziqishi oshadi, va ular o'z maqsadlariga muvaffaqiyat bilan erishadilar.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. Dewaele, J.-M. & MacIntyre, P. D. — 'Foreign Language Enjoyment and Anxiety: The Right and Left Feet of the Language Learner'
2. WWW.ARXIV.UZ
3. WWW.CYBERLENINKA.RU